

Noot voor de media: Alleen de uitgesproken tekst is van toepassing.

Nieuwjaarstoespraak

Neldes Hovestad, voorzitter VNO-NCW Zeeland

8 januari 2019 Scheldetheater in Terneuzen

Dames en Heren,

Voor dit jaar heb ik drie boodschappen:

1. Het gaat economisch goed in alle sectoren van de Zeeuwse economie
2. We gaan in 2019 kansen verzilveren nu het goed gaat
3. Maar we moeten Zeeland wel als sterk merk blijven neerzetten

Welkom op de tweede nieuwjaarsbijeenkomst van VNO-NCW Zeeland. Ja, vorig jaar was de eerste, dat was toen even wennen. Daarvoor heetten we BZW, dat is pas één jaar geleden. Er is in 2018 veel gebeurd en de omzetting naar de nieuwe VNO-NCW Zeeland is eigenlijk geruisloos gegaan. VNO-NCW Zeeland is een vereniging van en door de leden, daarom ben ik blij zo veel bekende gezichten te zien uit ons Zeeuws bedrijfsleven. Natuurlijk hebben we een bureau, maar de vereniging draait op alle krachten die participeren in besturen, commissies en werkgroepen.

Sinds dit jaar werken we niet meer met twee afzonderlijke kringbesturen met een algemeen bestuur, maar is er één regiobestuur Zeeland. Alle bestuursleden hebben portefeuilles en we pakken nu proactief de lobby op met position papers. Natuurlijk met oog voor beide zijden van de Westerschelde, maar we willen ons als één regio positioneren. Het zijn actieve directeuren en ondernemers die onze vereniging besturen. Om maar één voorbeeld te geven, het was Minouche den Doelder die de spreker van vandaag wist vast te leggen. Ook zijn wij trots op bestuurslid Danny Hollestelle, die kamerheer van de koning is geworden. Wij willen Danny van harte feliciteren als bestuur.

VNO-NCW Zeeland is een vereniging voor en door leden! We kunnen niet zonder leden om onze lobby vorm te geven en sterke bijeenkomsten te organiseren. Nieuwe bedrijven zijn daarom altijd welkom om zich aan te sluiten bij onze vereniging. Ik wil onze leden vragen om een volgende keer eens een introduc e mee te nemen naar een bijeenkomst. Hoe meer ondernemers, hoe sterker ons netwerk is. Hoe meer lobbykracht en hoe minder de overheid om ons heen kan.

Ik begon met de boodschap dat het goed gaat in Zeeland. Zeeland heeft  en van de beste regionale economieën van Nederland. Daarin moeten we niet bescheiden zijn. Zeeland is klein, ja, maar we hebben een unieke diverse economie, met horeca en zorg, maar ook met industrie en bouw. Zeeland voegt bijna 1,75% toe aan de totale Nederlandse economie. Dit klinkt misschien weinig maar met 380 duizend inwoners mogen we daarop gewoon trots zijn. Zeeland loopt ook mee in de nationale trend van groei en vooruitgang.

Veel economen verwachten dat de groei blijft aanhouden. Wellicht neemt de groei iets af, maar voor 2019 wordt een economische groei van 2 procent verwacht. Het economisch bureau van ING verwacht een groei voor alle sectoren van de economie. De consument blijft nog wel wat voorzichtig in zijn bestedingen. Hij aarzelt nog bij zijn aankopen in de winkel, omdat de vorige crisis nog vers in het geheugen ligt.

Export daarentegen zal flink toenemen, men verwacht een groei van ruim 3 procent. Brexit kan een gevaar zijn, maar over de linie doet Nederland het goed als exportland. Voor investeringen geldt hetzelfde, ook een groei van ruim 3 procent. De economie groeit en dat geldt ook voor de Zeeuwse economie. Er is wel een zorg dat de lonen iets harder zullen stijgen dan voorgaande jaren. De krappe arbeidsmarkt is daar de oorzaak van, ik kom daar nog op terug.

Positief nieuws is dat er in 2019 groei is voor alle sectoren van de Nederlandse economie. Bouw, zorg en zakelijke dienstverlening lijken meer te groeien dan andere sectoren, met een verwachting van ca. 3 procent. Horeca, logistiek en industrie nemen een middenpositie in met ca. 2 procent groei. Voor detailhandel en groothandel liggen de cijfers rond de 1 procent groei. De agrarische sector had het in 2018 zwaarder, ook die sector pakt een klein plusje. Dat zijn dus sectoren die in Zeeland goed vertegenwoordigd zijn. Bouw, zorg, horeca en industrie zijn oververtegenwoordigd in ons gebied. Het gaat economisch goed in Zeeland, ik blijf dat herhalen.

Dat is het bruggetje naar mijn tweede boodschap! Het is nu tijd om de kansen te verzilveren die er liggen. Laten we eens om ons heen kijken wat er allemaal gebeurt in Zeeland. Er worden enorme investeringen gedaan in de publieke sector, maar ook in het bedrijfsleven. Kijk maar eens naar de Nieuwe Sluis Terneuzen, een project van bijna 1 miljard euro, waar honderden mensen aan gaan bouwen. De Tractaatweg is verbreed en je rijdt zo van Goes naar Zelzate. Grote investeringen die goed zijn voor Zeeland! Ook wordt er flink geïnvesteerd in het onderwijs met het Centrum voor Toptechniek en de bètacampus op Walcheren. Met deze ontwikkelingen en het positieve economische tij, is er een flinke wind in de rug die kansen biedt. Die kansen moeten we verzilveren, zeker nu ook het bedrijfsleven investeert. Over alle sectoren heen zie je dat! Kijk maar eens naar de nieuwbouw van Roompot in Goes en naar de investeringen van SPIE, Trinseo en Dow op het Maintenance Value Park. In de haven zie je de nieuwe vestiging van Vlaeynatie, maar ook de komst van windparkbouwer Orsted. Zeeland is booming!

Kansen verzilveren! Welke kansen zijn er dan? Er liggen grote kansen op het terrein van duurzaamheid, ruimte, arbeid en mobiliteit. Dit is ook onze boodschap richting de verkiezingen voor Provinciale Staten op 20 maart 2019. De Provincie Zeeland staat voor belangrijke keuzes. Grote kansen ook als het gaat om energie, gebiedsontwikkeling, economie en infrastructuur.

Daarbij moeten we niet alleen naar de provincie kijken, maar naar de hele regio. Zeeland staat nadrukkelijk in verbinding met Zuid-Holland, Brabant en Vlaanderen. Dat biedt kansen! We kunnen 'klein' denken als Zeeland, maar we kunnen ook kansen zien buiten de grenzen. Kijk maar eens naar het grensoverschrijdende havengebied van North Sea Port. We hadden de haven van Zeeland en nu zijn we onderdeel van de derde haven van Europa. Ik ben trots op die grensoverschrijdende stap die buitengewoon gedurfd is. Dat biedt ook kansen, want de samenwerking met de regio Gent zal alleen maar toenemen. Zeeland heeft de fysieke ruimte die in de Gentse regio ontbreekt. Gent heeft weer een enorme populatie arbeidskrachten die Zeeuwse vacatures kunnen invullen.

Dit jaar is een verkiezingsjaar, daarom hebben we samen met PORTIZ en North Sea Port een manifest uitgebracht dat inging op grensoverschrijdende samenwerking. Eén van de belangrijkste punten is het bepleiten van een bijzondere status van onze grensregio. Nu zijn er belemmeringen wanneer je aan de andere kant van de grens gaat werken of goederen vervoert over de grens. Het bedrijfsleven pleit voor een experimenteerregio waarbij je bepaalde regels van het ene land in het hele gebied kunt gebruiken. Laten we denken in de 'regio' Zeeland in plaats van de 'provincie' Zeeland. Dan denken we Vlaanderen, West-Brabant en Zuid-Holland Zuid er gewoon bij. Het is één delta waar we samen moeten optrekken.

Een belangrijk speerpunt voor economische groei is ruimte! Dat is nu net een bevoegdheid waar de provincie erg over gaat. Zeeland kent een sterke industrie, maar ook prachtige natuur, dat maakt de delta nu juist uniek. Vroeger dachten we in tegenstellingen! Nu denken veel ondernemers dat de natuur heel belangrijk is als vestigingsvoorwaarde. Andersom weten bestuurders uit de milieubeweging ook dat een sterke economie ook een voorwaarde is van welzijn. De samenwerking tussen het bedrijfsleven en de Zeeuwse Milieufederatie is bijzonder goed. Samen hebben we doelen gesteld ten aanzien van economie en ecologie. Aan de Provincie Zeeland vragen we een duidelijke visie op bedrijventerreinen met aandacht voor de clustering van activiteiten. Met een betere mobiliteit wordt Zeeland steeds aantrekkelijker voor bedrijven.

Een grote kans ligt er op terrein van duurzaamheid! Hier moeten we flink in investeren als bedrijfsleven. Het afval van het ene bedrijf is de grondstof voor de ander. Smart Delta Resources (SDR) heeft hierin een pioniersrol. Er liggen meer kansen, zoals energietransitie, windenergie en zonneparken. Dit moeten we niet radicaal doen, maar geleidelijk zodat bedrijven de omslag kunnen maken. Koesteren wat we hebben, vernieuwen wat nodig is.

Andere kansen die Zeeland zou moeten verzilveren, is het investeren in mobiliteit. Zeeland ligt uitermate gunstig in de delta aan de Noordzee. Om die positie nog verder te versterken, pleit VNO-NCW Zeeland voor extra goederenspoor van Vlissingen naar Antwerpen en van Gent naar Terneuzen. Ook moet er een ambitieus plan komen voor de Midden-Zeeland Route sneller te laten doorstromen en veiliger te maken.

De Midden-Zeeland Route is een perfect alternatief om naar de Randstad te rijden. Goes-Zelzate ligt er nu, maar eigenlijk willen we Goes-Gent en misschien wel Bruinisse-Gent. Goede infrastructuur heeft een aanzuigende werking en die kansen moeten we pakken! Het is ook hard nodig, want de druk op de A4 door Brabant en de A58 zal de komende jaren alleen maar toenemen. Samen met de Zeeuwse overheden willen we naar Den Haag trekken om extra infrastructuur voor Zeeland te realiseren.

Het grootste knelheid dat ik terughoor in mijn gesprekken met ondernemers is de krappe arbeidsmarkt. Nu de crisis echt voorbij is, neemt de krapte in heel Nederland en Vlaanderen enorm toe! Het tekort op de Zeeuwse arbeidsmarkt zal over vier jaar oplopen tot 6.000 werknemers. Waren er enkele jaren geleden 1000 openstaande vacatures, nu is dat verviervoudigd. U zult het als werkgever herkennen, in Zeeland hebben we over de hele linie krapte. Met name in de techniek, logistiek, ICT en zorg is de onvervulbaarheid van banen verontrustend. De werkloosheid is het laagste van Nederland en ligt nu op slechts 3,1% in 2018. Dat gaat nog forser dalen, let op! Zeeland heeft de laagste werkloosheid van alle provincies. Samen met de overheid pakt VNO-NCW Zeeland initiatieven op om dit te lijf te gaan. Daarom ben ik ook blij dat de Provincie Zeeland met de taskforce arbeidsmarkt een aantal goede initiatieven oppakt. Zelf gaan wij ook een project doen, namelijk 'Participeren Loont'. We willen als VNO-NCW Zeeland in een jaar tijd 50 ambassadeurs werven die anderen helpen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de bak gaan helpen.

Wij omarmen initiatieven in de Zeeuwse Vacaturebank, Zeeland Open Netwerk, maar ook de Zeeuws-Vlaamse Studentenstad. Bottomline is dat we Zeeland als 'sterk merk' moeten neerzetten. Niet benoemen wat niet goed gaat, maar de aanval kiezen. Zeeland zal mensen van buiten de regio moeten aantrekken. We moeten daadwerkelijk laten zien welke kansen er zijn in Zeeland om te werken, maar ook om te ondernemen. We hebben 'nieuwe' Zeeuwen nodig om aan de arbeidsvraag te kunnen voldoen. Met een goede economische structuur is het aantrekken van nieuwe mensen de grootste uitdaging van Zeeland. Dat doen we in mijn visie niet meer met beelden van mooie stranden en pittoreske stadjes. We moeten Zeeland positioneren als moderne hardwerkende regio met innovatieve bedrijven in tal van vernieuwende sectoren. Zeeland heeft excellente onderwijs en fantastische culturele activiteiten in de aanbieding!

Daarmee kom ik op mijn laatste boodschap, we moeten Zeeland als sterk merk blijven neerzetten. Iedereen is het met me eens in Zeeland, we zijn koplopers als het gaat om gezondheid, inkomen, onderwijs, veiligheid, milieu en geluk. Op alle fronten scoort Zeeland geweldig goed en het is een prima regio om je te vestigen. Er is een hoge baanzekerheid en de prijzen van woningen zijn nog te overzien. Je leeft zelfs enkele jaren langer en je kinderen zitten op de beste scholen.

Dat beeld zijn we verplicht om uit te dragen! Er is zo veel positiefs te melden en het is ook de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om dit buiten Zeeland uit te dragen. Het is uniek wat er nu allemaal in een betrekkelijk kleine regio gebeurt. We zijn het voorbeeld voor de rest van Nederland. We hoeven niet arrogant te worden, maar het beeld uitdragen van onze

ijzersterke regio is van groot belang. In marketing gaat het bij een sterk merk niet om de feitelijke kwaliteiten van een product, maar om de perceptie van de klant. Het gaat niet om de overtuiging, maar om de verleiding. Niet om het hoofd, maar over gevoel. Over gelijk krijgen en niet om gelijk hebben.

Ik wil afsluiten met de boodschap dat het goed gaat in Zeeland! We moeten samen met de overheid kansen verzilveren om de welvaart te waarborgen. Tenslotte moeten we werken aan het merk 'Zeeland'. En dan niet alleen zon, zee en strand, maar vooral ons excellent ondernemerschap, de snelle technologische vooruitgang en unieke grootschalige projecten. Het gebeurt in Zeeland!

Ik wens u een ondernemend, maar ook gezond 2019 toe. Natuurlijk ook heel veel succes in uw onderneming.

Ik had het net over marketing van Zeeland. Daarom ben ik ook erg blij met de spreker van vandaag. Een CEO met veel kennis en ervaring in de marketing van consumentenproducten. Wij zijn ontzettend trots dat wij voor de derde keer op rij een CEO van een bekend bedrijf hebben weten vast te leggen. Vanavond is onze spreker Audrey van Ham, CEO van Christine le Duc. Het afgelopen jaar is zij heel vaak in de media geweest met haar bedrijf. Een echte Zeeuwse waar we trots op mogen zijn. Recent nog verscheen zij met een zeer groot interview van zeven pagina's in het FD. Audrey van Ham is een Zeeuwse CEO die ambitie heeft en trots uitstraalt. Graag wil ik haar het woord geven om te vertellen van Christine le Duc.